

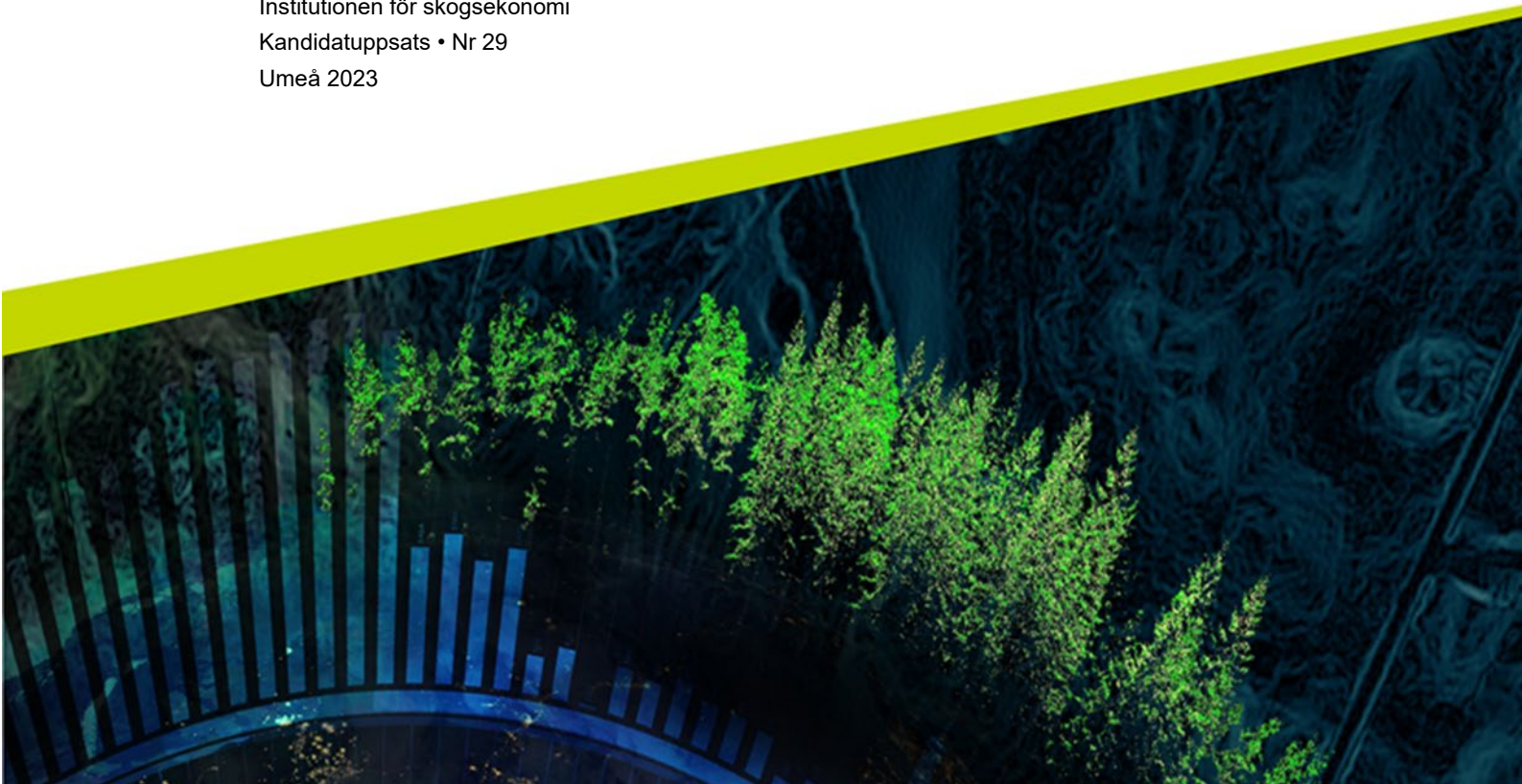

Skoglig certifiering, inverkan på företag och skogsägarföreningar

Forest certification, effect on companies and forest owner associations

Lovisa Eriksson & Jakob Nowik

Kandidatarbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för skogsvetenskap
Institutionen för skogsekonomi
Kandidatuppsats • Nr 29
Umeå 2023

Skoglig certifiering, inverkan på företag och skogsägarföreningar

Forests certification, effect on companies and forest owner associations

Lovisa Eriksson & Jakob Nowik

Handledare: Anders Lindhagen, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för skogsekonomi

Examinator: Camilla Widmark, Sveriges lantbruksuniversitet, institutionen för skogsekonomi

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Kurstitel: Kandidatarbete i skogsvetenskap med inriktning mot företagsekonomi

Kurskod: **EX0886**

Program/utbildning: Jägmästarprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för skogsekonomi

Utgivningsort: Umeå

Utgivningsår: 2023

Serietitel: Kandidatarbete

Delnummer i serien: 29

Nyckelord/Keywords: EU, FSC, lönsamhet, PEFC, skoglig certifiering

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för skogsvetenskap

Institutionen för skogsekonomi

Sammanfattning

Det svenska skogsbruket har under senaste åren blivit inriktat mot en breddad syn på hållbarhet genom en rad lagförändringar som ställer krav på skogsägare. Skogsägare kan genom skogscertifieringsorganisationerna FSC och PEFC certifiera sig och visa att markägaren ställer högre krav på sitt skogsbruk än vad lagen kräver.

Studiens syfte är att undersöka hur stora skogliga aktörer motiverar lönsamheten i skogscertifiering. För att uppnå studiens syfte har kvalitativa intervjuer med respondenter från några av Sveriges största skogsaktörer genomförts. Intervjuerna har innefattat respondenternas syn på certifiering och vilka hinder och fördelar som uppstår genom att vara certifierad. Studien har också innefattat hur de stora aktörerna ser på framtiden för certifiering.

Studiens resultat visar att skoglig certifiering har både för- och nackdelar. Skoglig certifiering kan hjälpa ett företag att stärka dess varumärke och anseende. Det hjälper även företagen att hållbart skötta skogarna, och ger ett kvitto på att skogen sköts på ett bra sätt. De hinder som nämndes var kopplade till certifieringens administrativa arbete som är tids- och resurskrävande. Det händer mycket inom skogssektorn, och det kommer krav från både EU och nationellt. Det har även nämnts att det finns en risk att våra svenska certifieringssystem kan komma att bli irrelevanta om högre krav från EU implementeras i Sverige.

Nyckelord: EU, FSC, lönsamhet, PEFC, skoglig certifiering

Summary

The Swedish Forest have recently become more oriented towards more sustainable forestry through a series of legal changes that puts demands on forest owners. With the forest certification organizations FSC and PEFC the forest owners can certify their forests to show that they have a higher standard regarding sustainability and the environment than the law requires.

The purpose of the study is to investigate how large forestry actors justify the profitability of forest certification. To achieve the purpose of this study has been conducted through qualitative interviews with respondents from some of Sweden's largest forestry companies and organizations. The interviews included the respondent's views on forest certification, what obstacles and advantages arise from being certified. The study has also included how major actors view the future of forest certification.

The results of the study have shown that forest certification both has advantages and disadvantages. Forest certification can help a company strengthen its brand and reputation. It also helps the companies to have well-managed forests and a receipt that the forest is managed in a good way. The obstacles that were mentioned were linked to the administrative work of the certification, which is time- and resource-consuming. A lot is happening in the forest sector, and there are demands from both the EU and nationally. It has also been mentioned that there is a risk that our Swedish certification systems may become irrelevant if higher requirements from the EU are implemented in Sweden.

Keywords: EU, forest certification, FSC, PEFC, profitability

Innehållsförteckning

1	Inledning	9
1.1	<i>Problembakgrund</i>	9
1.2	<i>Problem.....</i>	10
1.3	<i>Syfte</i>	11
1.3.1	<i>Avgränsningar</i>	11
2	Teori.....	12
2.1	<i>Analysområde.....</i>	12
2.2	<i>Värdekedjan.....</i>	12
2.3	<i>Varumärke</i>	13
2.4	<i>SWOT-Analys</i>	13
3	Metod	14
3.1	<i>Urval</i>	14
3.2	<i>Kvalitativ Analys.....</i>	14
3.3	<i>Datainsamling.....</i>	15
3.3.1	<i>Intervjuer</i>	15
3.3.2	<i>Intervjufrågor</i>	15
4	Empirisk bakgrund.....	16
4.1	<i>EU.....</i>	16
4.2	<i>Skogspolitiken i Sverige.....</i>	16
4.3	<i>FSC och PEFC.....</i>	17
5	Resultat	18
5.1	<i>Drivkrafter till att vara certifierad</i>	18
5.2	<i>Hinder med Certifiering.....</i>	18
5.3	<i>Framtiden för certifiering.....</i>	19
5.4	<i>SWOT-Analys</i>	20
5.4.1	<i>Styrkor.....</i>	20
5.4.2	<i>Svagheter</i>	20
5.4.3	<i>Möjligheter</i>	20
5.4.4	<i>Hot</i>	21
6	Diskussion	22
6.1	<i>Lönsamhet</i>	22
6.2	<i>Varumärke och Konkurrens</i>	23
6.3	<i>Framtiden.....</i>	24
6.4	<i>Felkällor</i>	25

7	Slutsatser	26
	Referenser.....	27

Förkortningar

EU	Europeiska unionen	s.12
FoU	Forskning och utveckling	s.14
FSC	Forest Stewardship Council	s.11
GMO	Genetiskt Modifierat Material	s.17
PEFC	Program for Endorsement of Forest Certification	s.11
SWOT	Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats	s.15

1 Inledning

I detta kapitel introduceras bakgrund, problem, syfte, forskningsfrågor samt avgränsningarna för denna studie.

1.1 Problembakgrund

Skogsbruket i Sverige har varit under ständig förändring senaste århundradet och sedan 1903 har svenska skogssektorn skogsvårdslagen att förhålla sig till. Lagen uppkom för att skapa ett hållbart skogsbruk i Sverige (Ekelund & Hamilton, 2001). Under 1970-talet kom lagstiftning som krävde en ökad produktionsinriktning då det befarades att det skulle bli virkesbrist under oljekrisen i mitten av 1970-talet. Genom lagstiftning blev skogsbruket mer intensivt med begränsad miljöhänsyn. Under 1980-talet var kritiken så pass hård att regeringen satte in en utredning som fick namnet 1990 års skogspolitiska kommitté (Appelstrand, 2007). Ekelund och Hamilton (2001) skriver att år 1993 togs ett beslut med brett parlamentariskt stöd för att ha ett sektorsansvar för att lagstiftningar inte ska styra på detaljnivå. Beslutet innefattade en del miljöaspekter. Stora delar av lagstiftningen lämnades till skogssektorn som fick specificera och ta fram verktyg för att inrätta en standard. I sammanband med den nya lagstiftningen uppkom de två certifierings systemen vi har idag, FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Programme for The Endorsement Of Forest Certification Schemes).

En av de första skogscertifieringsorganisationerna i Sverige är FSC som används av de flesta större skogsföretag som håller till i Sverige. FSC startade i början av 1990 talet då flera affärsdrivande organisationer och miljöorganisationer gick ihop och skapade en av de första skogscertifieringsorganisationerna FSC. Svenska skogsbruket skulle förändras till ett mer hållbart skogsbruk socialt, miljömässigt och ekonomiskt. FSC Sverige ingår i FSC:s internationella nätverk som en ideell medlemsorganisation (FSC, 2023).

FSC har tre kammare som tillsammans enas om kraven till certifieringen, aspekterna de utgår från är lagefterlevnad, arbetarvillkor, urfolksrättigheter, relation på samhällsnivå, utbyte av skogen, miljövärden och påverkan på miljö, planerat brukande, uppföljning, utvärdering och höga bevarandevärden. När certifieringskraven undersöks praktiskt finns det av FSC godkända tredjeparter som granskar markägare. Markägare måste skicka in hur de jobbat med certifieringen var femte år och även en årlig revision om att de jobbar inom ramarna hos FSC för att produkterna ska kunna märkas med FSC. De årliga revisionerna ska innehålla fält och arbetsgranskning. Organisationerna som jobbar med FSC ska arbeta med att ha en organisation som är transparent (FSC, 2020).

Till skillnad från FSC skapades PEFC Sverige av färre och mindre organisationer. Organisationerna var skogsägarföreningarna, köpsägverken, skogsmaskinföretagarna, åtta av Svenska kyrkans stift, Skogs- och Träfacket och Orienteringsförbundet 2000. Dessa gick ihop då ett behov av ett marknadsdrivet och frivilligt verktyg skulle finnas som stimulerade ett ansvarsfullt skogsbruk (PEFC, 2023). PEFC erbjuder certifiering för skogsbruket, skogsentreprenörer och för spårbarhet. PEFC jobbar med lokala och nationella aktörer för att

skapa och utveckla certifieringsstandarden, för att säkerställa att certifieringen är rimlig och aktuell revideras kraven vart femte år (ibid). PEFC använder sig av certifieringsbolag som utför, kontrollerar och ger ut certifieringar (ibid).

Syftet med PEFC certifiering är att ett marknadsdrivet verktyg för att skapa ett hållbart och långsiktigt skogsbruk (PEFC, 2023). Svenska PEFC arbetar för att upprätthålla ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart skogsbruk. De stora aktörerna inom skogsindustrin är direktcertifierade enligt PEFC, för att kontrollera och granska om PEFC krav fullföljs av företagen kontrolleras de av oberoende tredje part (PEFC, 2023).

Enligt Skogsstyrelsen (2019) är 14,9 miljoner hektar av den produktiva skogsmarksarealen certifierad enligt PEFC eller FSC standarder 2019 vilket motsvarar 63% av Sveriges produktiva skogsmarksareal. Ungefär 10,6 miljoner hektar av den certifierade marken var dubbelcertifierad med FSC och PEFC, ungefär 1,2 miljoner hektar var certifierat av enbart FSC och 3 miljoner hektar enbart av PEFC.

Skogsindustrierna (2022) skriver att skogsnäringen sysselsätter uppemot 120 000 personer vilket motsvarar 9–12% av Sveriges totala industrissysselsättning. Lönsamheten inom skogsindustrin är avgörande för att kunna bedriva en så stor industri. Det finns många olika aspekter inom skogsindustrin som kan påverka dess lönsamhet. Så som olika certifieringar, nya lagar, och regleringar inom Sverige men även utanför Sverige.

1.2 Problem

Innes och Hickey (2005) beskriver att genom en skogscertifiering får markägare ekonomiska för- och nackdelar. När certifieringar görs måste skog som certifieras granskas av certifieringsorganisationen vilket skapar kostnader för markägare. Dessutom förlorar markägarna möjlighet till att avverka vissa delar av sin mark vilket kan leda till en ekonomisk förlust. För att få tillbaka den ekonomiska förlusten erbjuder många skogsföretag en ekonomisk premie till markägarna för att ersätta den ekonomiska förlusten (*ibid.*).

Andersson (2021) jämför det ekonomiska utfallet mellan markägare som certifierat sin mark med det ekonomiska utfallet om det endast följde certifieringskraven från skogsvårdslagen och kom fram till att det inte blev en ekonomisk vinning utan mer av en förlust för markägarna med certifierat skogsbruk. Sveaskog menar att det blir en ekonomisk vinst att sälja certifierat virke (Sveaskog, u.å.). Däremot har en rapport om ekonomisk lönsamheten för certifiering visat att skogscertifiering inte är helt ekonomiskt lönsamt vilket skapar frågetecken för markägare (Andersson, 2021).

Skogsägare certifierar sin skog för att göra det ekonomiskt lönsamt för markägarna. Skogsföretagen betalar ut olika stora certifieringspremier till markägarna för virket beroende på geografiskt läge och beroende på bolag (Andersson, 2021). Genom att certifiera sin skog med FSC eller PEFC menar en del skogsbolag att markägare gynnas ekonomiskt när de säljer virket från sin certifierade skog (Sveaskog, u.å.).

Majoriteten av Sveriges skogar är certifierade. Finna det fördelar för företagen att vara certifierade, eller är det mer politiskt styrt med EU:s (Europeiska unionen) nya regleringar, regler och ett större allmänt intresse i hur skogen sköts. Tjänar företagen ekonomiskt på att vara certifierade eller är det för att gynna biologisk mångfald eller är det en konkurrensfördel emot andra företag. Det kan vara en blandning men denna rapport kommer främst fokusera på den ekonomiska motivationen till att vara certifierad.

1.3 Syfte

Syftet med denna rapport är att beskriva och analysera hur stora aktörer inom den svenska skogsbruket ekonomiskt motiverar skoglig certifiering av deras verksamhet.

Frågeställningar

- Vilka drivkrafter finns till att vara certifierade?
- Vilka hinder finns kopplat till att vara certifierade?
- Hur kan certifieringskraven komma att se ut i framtiden?

1.3.1 Avgränsningar

Detta arbete fokuserar på de delar av certifiering som påverkar den ekonomiska lönsamheten samt motivationen till att vara certifierad. Alltså kommer andra nyttigheter så som biologisk mångfald och rekreation inte tas hänsyn till. Fokus för detta arbete är de stora aktörerna inom svensk skogssektor i form av bolag, skogsägarföreningar och certifieringsorganisationerna FSC och PEFC. Skogsägarföreningarna som fungerar som en paraplyorganisation för certifiering samt bolag som är direkt certifierade.

2 Teori

I följande del presenteras värdekedjan, varumärke och SWOT-analys.

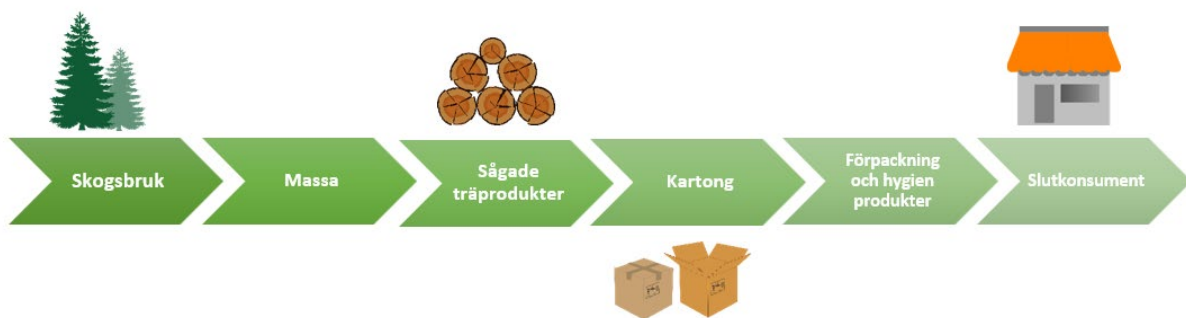
2.1 Analysområde.

I detta arbete analyseras skogsföretagens ekonomiska lönsamhet av certifiering utifrån kvalitativa intervjuer där personer inom skogsbranschen ger sin syn på ämnet. Valet av intervjupersoner inom respektive organisation har varit utifrån personernas kompetens inom ämnet. Olika målgrupper inom skogsbranschen har valts för att få ett bredare perspektiv på certifieringslönsamheten.

2.2 Värdekedjan

Värdekedjans utveckling bygger på Supply Chain Management, som utgår ifrån ett kostnadsperspektiv med ett förädlingsvärde. Detta är ett väl etablerat internationellt koncept som tillämpas i många olika branscher. Supply Chain Management är extra viktigt för verksamheter som är uppdelade i olika affärsområden vilket många skogsföretag har. Supply Chain Management är viktigt för att kunna effektivisera värdekedjan och öka värdeskapande genom alla delar av verksamheten. De flesta stora skogsbolag har egna industrier som behöver försörjas, därför är detta en viktig aspekt när det kommer till dessa företags ekonomiska lönsamhet (Rådström & Thor, 2014).

För att utveckla värdekedjan krävs det en bred dialog bland alla aktörer (Figur 1) för att komma fram till ett gemensamt mål, totaleffektivitet. Ungefär 1500 miljoner kronor om året investeras i egen forskning och utveckling (FoU), vilket är en andel på 0,75 % av skogsindustrins omsättning, vilket jämfört med andra industrier är lågt. Insatserna läggs i huvudsak på skogsbruket och är kopplat till primärproduktion och miljöfrågor. Mer resurser för FoU bör läggas längre fram i värdekedjan mot industrierna, idag är FoU-insatser fragmenterade inom skogsnäringen vilket kan påverka avkastningen negativt (Rådström & Thor, 2014). Enligt Iwarsson Wide (2022) behövs nya affärsmodeller och en plattform för de skogliga aktörerna, för att kunna möta de hållbarhetskrav som omvärlden ställer men även sina egna krav på produktion och ekonomisk nytta.

Figur 1. Skogsindustrins värdekedja, från skog till förädlad trävara.

2.3 Varumärke

Enligt Humble och Palmér (2016) är varumärke en viktig del inom alla organisationer och företag, för att bygga upp associationer till företagets och organisationernas varumärke. Detta gör att företaget blir mer långsiktigt konkurrenskraftigt och produkterna blir mer konkurrenskraftiga om varumärket syns i alla produktklasser. Varumärket är ett sätt att kommunicera företagets styrkor eller värderingar. Genom att associationernas med kvalitet, innovation eller hållbarhet får företagen en konkurrensmässig fördel om andra liknande produkter inte upprätthåller samma standard. Företag som infriar respekt, ärlighet och omtanke hos kunderna får sedan förtroende hos sina kunder och för sina produkter.

Keller och Aaker (1998) menar att företagen som framställs bryr sig om miljö och hållbarhet signalerar att företagen inte bara har intresse av ekonomisk vinst, utan även att förbättra livskvaliteten hos allmänheten. Detta ger företaget en bild av att vara förstående kring vad konsumenterna efterfrågar eller tycker är viktigt, företagen får därmed mer trovärdighet och blir mer omtyckta.

2.4 SWOT-Analys

Genom att utgå från den resursbaserade teorin som undersöker företags styrkor, svagheter, möjligheter och hot kan certifieringens roll i företagen undersökas. Genom att först undersöka organisationens resurser och i deras styrkor kontra svagheter gentemot konkurrenter. När dessa är identifierade undersöks vad företaget kan göra mer effektivt än sina konkurrenter för att få en marknadsfördel (M.Grant, 2001).

Denna analys även kallad SWOT analys (Strengths, Weakness, Opportunity, and Threats). Enligt Kenton (2022) används SWOT av företag för att få förståelse av sin position i marknaden och för att veta hur de ska agera för att nå sina mål. Genom en SWOT-analys kan företag få konkurrensfördelar över tid och kunna förbereda sig inför hot som har upptäckts. Med SWOT-analysen får företag veta vad de gör bra och vad de kan utveckla i framtiden.

SWOT analysen är simplificerad och ger inte en komplett helhetsbild av organisationens nuvarande situation, framtida möjligheter och hot. Organisationens bild är beroende på vilken information som är insamlad för SWOT-analysen, detta skapar en svaghet i det slutgiltiga resultatet. Styrkorna i SWOT-analysen är organisationernas specialiteter och det som skiljer organisationen från andra organisationer. Ett starkt varumärke, lojala kunder, god ekonomi och unik teknologi. Svagheter i modellen kan vara det som stoppar organisationen från att prestera på sin högsta nivå, där organisationen måste förändras för att kunna vara mer konkurrenskraftiga. Exempel på svagheter kan vara ett svagt varumärke, höga skulder, en ostabil råvarukedja eller brist på kapital. Möjligheterna för ett företag är gynnsamma externa faktorer som skulle kunna ge en fördel för organisationen. Till exempel om staten ändrar skogsvårdslagen till skogsföretagens fördel. Hoten är de faktorer som kan hota organisationen som till exempel osäker råvaruförsörjning eller kompetensbrist (Kenton, 2022).

3 Metod

I detta kapitel förklaras hur rapporten är uppbyggd och vilka metoder som har används.

Denna rapport gjordes som en kvalitativ studie med induktiv ansats, med syfte att ta reda på bolagens och skogsägarföreningarnas ekonomiska motivation till att vara certifierade. Valet av en kvalitativ studie med induktiv ansats gjordes för att få en detaljerad beskrivning och ett resonemang kring våra frågeställningar. För att kunna göra en djup analys av den insamlade data och få ett nyanserat resultat. Genom att ha en induktiv ansats tillåts texten tala för sig själv och generera teman och kategorier som beskriver innehållet i intervjuerna.

Semistrukturerade kvalitativa intervjuer låg till grund för uppsatsens empiri, eftersom svaren blev mer utvecklade och resonerande. Data till teoridelen byggs på fakta från litteratur i form av vetenskapliga artiklar, avhandlingar och böcker inom valt område (certifiering). En kvalitativ metod möjliggjorde mer öppna intervjuerna för att få bredare resonemang (Jacobsen et al. 2002)

3.1 Urval

Respondenter valdes strategiskt ut med ett lämplighetsurval på företagen Norra Skog, Moelven, Stora Enso och Sveaskog. Respondenter centralt inom certifiering FSC och PEFC intervjuades också för att få en mer nyanserad syn på certifiering. Respondenterna valdes utifrån rekommendationer internt inom bolagen om vilka som var insatta inom certifiering. Företagen som valdes har stor geografisk spridning och skillnader i struktur där både en skogsägarförening och skogsbolag är inkluderade. Företagen har även olika förutsättningar där Sveaskog är ett statligt ägt bolag utan egna industrier medan Stora Enso är privatägt och har en mängd olika industrier.

3.2 Kvalitativ Analys

Enligt Frejes och Thornberg (2019) har kvalitativ studie tre grundläggande inriktningar, denna studie sätter fokus på subjektiva erfarenheter till exempel upplevelser och uppfattningar. Analysen arrangeras utifrån intervjutranskriptionen för att komma fram till ett resultat. Data analyseras, bryts ner och tolkas för att kunna skapa en rättvis bild av respondenternas svar. En kvantitativ studie är lättare att kvantisera och svaren är enkla till exempel ja eller nej frågor. Rapportens syfte och frågeställningar är svåra att besvara med denna typ av metod eftersom svaren blir korta och svåra att utveckla för att få nyanserade svar (Fejes & Thornberg, 2019).

Denna studie använde sig av en tematisk innehållsanalys, vilket innebär tolkning av innehållet i intervjuerna genom att hitta teman och mönster (Klingberg & Hallberg, 2021). I resultatdelen tolkas och presenteras dessa teman tillsammans med citat från respondenterna. Denna typ av metod valdes för att det senare resultatet ska få en tydlig struktur, samt att resultatet ska vara lättöverskådligt för läsaren.

3.3 Datainsamling

Data samlades in med hjälp av kvalitativ intervjustudie.

3.3.1 Intervjuer

Intervjuer ligger till grund för uppsatsens empiri, med inriktning på några stora aktörer inom skogsindustrin. Frågorna är fokuserade kring hur de ekonomiskt motiverar att ha ett certifierat skogsinnehav, samt drivkrafter samt hinder med att vara certifierad, intervjuerna hölls via Teams-länk med en semistrukturerad intervjuguide. Frågorna ställdes på ett öppet sätt så att svaren i sin tur blev resonerande, för att dessa intervjuer ska kunna bearbetas för att dra slutsatser kring certifieringens ekonomiska lönsamhet. Under intervjuerna ställdes även relevanta följdfrågor för att respondenten ska utveckla eller förtydliga vad respondenten menar.

Kontakten med respondenterna fördes via mejlkorrespondens eller via telefonsamtal. Intervjuerna transkriberades i sin helhet genom Microsoft-teames applikation, intervjuerna spelades även in via röstinspelningsappen på en telefon. Detta gjordes för att kunna gå tillbaka i intervjuerna så risken för feltolkning minimerades. I början av intervjuerna fick respondenterna frågan om det var okej att skriva ut deras yrkestitel och namn. Om citat användes skickades citatet i sin helhet till respondenten via mejl och respondenten fick då ge tillåtelse att använda citatet.

3.3.2 Intervjufrågor

Intervjufrågorna vars syfte är att besvara frågeställningarna, var relativt öppna så respondenten kunde svara öppet på frågorna och få ett starkare resonemang kring frågorna. Detta för att få ett nyanserat svar och utifrån det kunna analysera svaren för att få ett trovärdigt resultat.

- Vad är den största fördelar med att vara certifierad?
- Vilka nackdelar uppkommer med att vara certifierad?
- Hur tror du att kraven för certifiering kan komma att utvecklas, vilken inverkan kan det ha på er verksamhet?

4 Empirisk bakgrund

I detta kapitel presenteras bakomliggande fakta som bakgrund till resultatet.

4.1 EU

År 1995 när Sverige, Finland och Österrike gick med i EU, fördubblades skogsarealen i unionen, vilket ledde till att EU tog fram en gemensam skogsstrategi 1998. Denna fungerar som ett ramverk för hur skogen ska skötas och betonade även skogens multifunktionella roll för samhällsutveckling och hållbarhet (*Skogsstyrelsen, 2022*).

EU har många olika initiativ inom marknad, klimat och biologisk mångfald samt direktiv som hållbarhetskrav för bioenergi. Även hur skogen kan och ska skötas som direkt eller indirekt påverkar skogsbruket. Under åren har påtryckningarna från EU växt genom nya lagstiftningar och strategier (*Skogsstyrelsen, 2022*).

Enligt Skogsstyrelsen (2022) är det gröna givet en färdplan för EU-kommissionens centrala politiska strategier och åtgärder som behövs för ett hållbart EU. Det gröna givet har som slutmål att EU ska vara den första klimatneutrala regionen i världen. Inom det gröna givet ingår även skogliga mål, starkare styrning av EU:s naturskydd, starkare kontroll och kanske ny lagstiftning. Även skogsbruksplan för alla statliga och privatägda skogar.

4.2 Skogspolitiken i Sverige

Sveriges skogsbruk har länge styrts genom principen ”frihet under ansvar” med en viss styrning från bland annat Skogsstyrelsen genom lagar och regler som bör efterföljas, däremot är skogsägare fria att välja inriktning för sitt skogsbruk. Tanken med att ge markägarna den friheten är att det ska skapa ett varierat brukande av skogen (*Skogsstyrelsen, 2023*).

Enligt Skogsstyrelsen (2023) jämför svensk skogspolitik miljömålen med produktionsmålen och för att uppnå dessa mål krävs det mer än att bara följa lagarna som finns, till exempel återplantering. Därför finns det ett sektorsansvar som ska säkerställa att dessa mål uppfylls, detta funkar tämligen bra utifrån en utvärdering upprättad av staten. Synen på hur bra målen efterföljs och tolkas är olika bland intressenter och hur vida skogssektorn tar sitt ansvar i synnerhet när det gäller miljömålet.

Regeringen tog 2018 fram ett nationellt skogsprogram som är en viktig del i att synliggöra skogssektorn, det för att öka samhällets medvetenhet om vilka nyttigheter skogsbruket och skogen kan erbjuda. Skogsprogrammet är ett verktyg för att hantera de olika målkonflikterna som ska främja en hållbar utveckling av skogsbruket och samhället. Skogens olika nyttor ska kunna utnyttjas och utvecklas på ett hållbart sätt, skogspolitiken ska bedrivas på ett förutsägbart och lönsamt sätt. Detta skogsprogram trycker också på att jämföra produktionsmål med miljömål, om ansvar mellan samhället och skogsägare ska förändras krävs det riskanalyser och ett brett samråd mellan alla intressenter (Ramirez, u.å.).

4.3 FSC och PEFC

Enligt Södras (2023) rapport som syftar på att belysa skogsägare om grundkraven mellan FSC och PEFC finns det en del gemensamma krav på skogsägarna. En grön skogsbruksplan ska upprättas för skogsägare som har ett avtal med certifieringsorganisationerna och sedan ska en naturvärdesbedömning göras av marken. Om markägaren är certifierad av PEFC ska skogsentreprenören som anlitas ha ett entreprenörs-certifikat av PEFC. Skogsägaren ska följa svensk lagstiftning med betydelse för skogsbruket. Användning av stämpeln FSC eller PEFC på produkter eller i marknadsföring ska godkännas i förväg.

Inom det praktiska skogsbruket finns krav på att skogsbruket ska vara aktivt, ekonomiskt och uthålligt där den gröna skogsbruksplanen ska vara utgångspunkten. En grön skogsbruksplan är en certifieringsanpassad skogsbruksplan. Föryngringarna ska vara ståndortsanpassade och får ej vara av genmodifierat material (GMO). Främmande träslag får skötas med begränsad omfattning med flera krav på hur de sköts och hur väl beprövade de är på ståndorten. Båda certifieringsorganisationerna kräver att främmande träslag brukas under kontrollerade former (Södra, 2023).

För att uppnå miljömålen hos certifieringarna ska minst 5 procent av den produktiva skogsmarken avsättas till naturvårdsändamål med vissa undantag. För FSC-certifiering ska ytterligare 5 procent av den produktiva skogsmarken skötas för att långsiktigt bevara och utveckla naturvärden. Hänsyn ska tas till rödlistade arter. Kantzoner och naturvärdesträd ska lämnas, även trädgrupper. Minst 10 utvecklingsträd per hektar lämnas. Vatten ska skyddas under alla skötselåtgärder. Kulturhänsyn tas under alla skötselåtgärder (FSC, 2012).

5 Resultat

I följande avsnitt redogörs studiens resultat. Utifrån studiens frågeställning i avsnitt 1.3 Syfte.

5.1 Drivkrafter till att vara certifierad

Utifrån sammanställningen av respondenternas svar fanns några gemensamma drivkrafter. Flera nämnde att certifiering av råvara och skogsinnehav ger bättre kundstruktur och marknadsfördelar, eftersom de når fler kunder vilket ger ett ekonomiskt utbyte. Bolag, skogsägarföreningar och certifieringsorganisationerna ser FSC/PEFC som ett viktigt verktyg för att utveckla och kontrollera verksamheten så den bedrivs på ett hållbart sätt.

”Det handlar om anseende, varumärke och acceptans för verksamheten som bedrivs, och det är viktigt att man har det för att vara framgångsrik på alla plan, så därför finns det också ett brett intresse” – Olof Johansson, Skogspolitisk Chef Sveaskog

Genom att certifiera skogen styrks företagets varumärke då de med certifieringen visar hur de arbetar med skogen. Kraven som ställs av certifieringsorganisationerna speglar samhällets efterfrågan vilket ger skogsorganisationerna bra krav att följa.

FSC menar att skoglig certifiering för många är en långsiktig investering och att företag som inte är certifierade troligen kan bli mindre konkurrenskraftiga i framtiden. Norra Skog beskrev det som ett strategiskt beslut och en viktig del i deras affärsmodell. Vidare menar FSC att skogsbolag som säljer certifierade träråvaror inte är lika känsliga mot konjunktursvängningar som ickecertifierade.

Fyra av sex respondenter har i intervjuerna förklarat att certifieringen gör att skogsägare får en bättre kontroll och insyn på vad som händer i och runt skogen. Genom återkommande certifieringskontroller får markägare ett kvitto på att kraven som ställs på markägarna uppnås och följs. Genom kontrollerna sköts skogen mer aktivt med ökad hänsyn, då man har tydliga krav på hur skogen ska skötas.

5.2 Hinder med Certifiering

Under intervjuerna har respondenterna haft svårt att kunna identifiera konkreta hinder i att certifiera skogen. Den komplexa administrationen har varit en faktor kring certifieringarna som tar mycket tid och resurser för företagen, det tillkommer kostnader för arbetstid som läggs ned på administration. Det ökade administrationsarbetet har däremot upplevts av några som en motivation för att arbeta bättre med certifiering och sitt skogsbruk.

I intervjun med Moelven nämndes det att certifieringens administrativa delar kräver utbildad personal vilket leder till att kostnaderna för att ha en certifierad skog blir stora för mindre skogsägare. Stora organisationer har möjligheten till att anställa personer som arbetar specifikt med certifiering vilket gör att de ej blir lika påverkade som mindre skogsägare. På sikt finns

riskan att färre kommer vilja starta företag och certifiera sig, mindre skogsägare kommer inte ha de ekonomiska resurserna till det. Enligt FSC finns möjligheten till att certifiera sig i grupp vilket ska göra det lättare för mindre skogsägare att certifiera sig. Genom att certifiera sig i grupp delar olika markägare på det administrativa vilket ska underlätta arbetet.

”Beroende på hur certifieringssystemet utvecklas, och vad som händer så kan det bli mer eller mindre jobbigt att upprätthålla certifieringen, det blir en belastning i tid och resurser för organisationen, men på lång sikt så tror jag det ur alla aspekter är en fördel”-Olof Johansson, Sveaskog

I intervjun med Sveaskog nämndes det att om vinsten skulle maximeras för ett enskilt år, skulle minskade certifieringskostnader kopplade till revision öka den ekonomiska lönsamheten på kort sikt, men certifiering är en mer långsiktig strategi för att vara ett föredöme inom hållbar utveckling. Det finns en förväntan på sveaskog som ett statligt ägt bolag att certifiering, insyn och öppenhet ska vara en del av verksamheten.

5.3 Framtiden för certifiering

Flera av företagen ser oroligt på framtiden med fler utmaningar och med högre krav vilket sätter högre press på företagen. Det finns en oro att kraven går för långt och att kraven inte blir praktiskt genomförbart för företagen. EU identifieras som ett av hoten eller utmaningarna. Där en oro över att EU kommer inskränka i det svenska skogsbruket och begränsa det svenska fria skogsbruket. Norra Skog delar oron att EU kan få ett större inflytande över skogsbruket och hur det genomförs. Under senaste åren har det svenska skogsbruket diskuterats i EU och utvecklade strategier som ej är i linje med de svenska skogsbolagen.

”Risk eller möjlighet beroende hur man ser på det, att EU politiken indirekt eller direkt via implementering i Sverige gör delar av certifieringssystemen irrelevanta” -Johan Lindman, Stora Enso

Andra respondenter förmodar att de som är certifierade nu kommer få en konkurrensfördel i framtiden, då industrierna kommer kräva mer certifierad råvara på grund av mer efterfrågan. Bolagen som redan nu är certifierade kommer lättare kunna anpassa sig till nya krav och standarder som sätts i framtiden. Certifieringsorganisationerna tror att framtiden kommer komma med nya utmaningar för att kunna tillgodose de ekonomiska, sociala och miljöinriktade målen. FSC och Sveaskog menade att mycket formas och kommer formas av politiken och hur allmänhetens syn på skogsbruket kommer att utvecklas, där ett behov att ta in nya värderingar kommer tas då samhället utvecklas.

Enligt Stora Enso finns det en risk att dagens certifieringar kan bli irrelevanta om staten eller EU skulle komma med nya lagar som är hårdare än dagen certifieringar. Genom hårdare lagar blir certifieringen inte tillräckligt omfattande. Just nu finns två stora certifieringsorganisationer som de flesta skogsbolag är certifierade genom FSC och PEFC, i framtiden kan skogsbolagen komma att använda andra certifieringsorganisationer som kan ersätta dagens certifieringsorganisationer. Val av certifieringsorganisationer kommer att vara utifrån vad de

skogliga aktörerna vill rikta in sig mot i framtiden beroende på vad dess kunder efterfrågar. Kan dagens certifieringsorganisationer inte tillgodose kraven från samhället och kunderna så finns det en möjlighet att nya certifieringar kommer in på marknaden som tillgodoser de efterfrågade kraven.

5.4 SWOT-Analys

Utifrån intervjuerna identifierades ett antal styrkor, svagheter, möjligheter och risker med skogscertifiering, i en SWOT-analys (Tabell 1). Tabellen är tolkad i texten, 5.4.1- 5.4.4.

<p><u>Styrkor</u> Konkurrenskraft Kontroller Kvitto på skötseln Acceptans</p>	<p><u>Svagheter</u> Dyrare Mer administration Behövs mer kompetens</p>
<p><u>Möjligheter</u> Försprång Konkurrenskraft</p>	<p><u>Hot</u> Tuffare Standarder Nya regelverk Risk för mer administration</p>

Tabell 1. SWOT-analys gällande ekonomisk motivation till skogscertifiering

5.4.1 Styrkor

Skogscertifieringen ger skogsföretagen en möjlighet till att nå ut till en större kundkrets som efterfrågar certifierad skogsråvara. Skogscertifieringen visar att företagen brukar skogen hållbart vilket efterfrågas av kunder som handlar med träråvara. Genom uppföljningar och kontroller i skötseln har skogsföretagen kontroll på hur skogen sköts, med certifierad skog får företagen ett kvitto på att skogen är väl skött. Genom certifieringarna får skogsbolagen en större acceptans av sitt brukande, med certifieringen visar skogsorganisationerna att de sköter skogen med hänsyn till hållbarhet och miljö.

5.4.2 Svagheter

Sveriges skogsindustri och industrin i Europa producerar stora volymer träråvara som blir dyrare när de ska certifieras vilket gör att de har svårare att konkurrera med andra delar av världen där det finns billigare arbetskraft. För att kunna certifieras krävs en större kompetens hos medarbetarna vilket kan leda till en kompetensbrist.

5.4.3 Möjligheter

En del av respondenterna ansåg att med nuvarande certifiering fick man ett försprång ifall certifieringskraven skulle förändras eller expandera. Då certifierade organisationer och markägare redan har kommit en lång väg i att möta kraven så blir de nya kraven eller förändringarna för svåra att uppnå. Genom certifierad råvara öppnas marknaden upp och ger skogsorganisationerna ett större försprång inom råvaruhandeln.

5.4.4 Hot

EU har under senare tid kommit med förslag av strategier som föreslår förändra det svenska skogsbruket vilket kan komma att förändra den svenska industrin och certifieringarna. Det finns en risk att det inte kommer att vara frivilligt med att certifiera sin skog i framtiden. Certifieringarna har inte hårdare krav än lagstiftningen som finns vilket gör att hårdare lagstiftning ger hårdare certifieringskrav.

6 Diskussion

I detta kapitel kommer rapportens forskningsfrågor att diskuteras.

Utifrån intervjuerna är certifiering ett verktyg för markägaren att kontrollera och utvärdera sitt arbete, dock tillkommer mera administration och det läggs mycket tid och resurser på det administrativa kring certifiering och de revisioner som ska göras. För de stora bolagen och skogsägarföreningarna verkar detta inte vara ett betungande problem, men för mindre privata markägare kan administrationen bli ett större problem, när de inte har lika mycket resurser. Enligt intervjun med Moelven kan det förhindra för entreprenörer och personer som vill starta nytt företag, som inte har samma möjligheter att lägga de resurserna på administration. Det finns även en oro att certifiering kan komma att utvecklas på ett sådant sätt att det inte blir praktiskt applicerbart på verksamheten.

Certifieringen motiverar skogsägarna till att följa skogsbruksplanerna och hålla tidsramarna för skötselåtgärder. Skogscertifierings organisationerna FSC och PEFC är oberoende aktörer som bekräftar att skogsbruket som bedrivs inom ett företag bedrivs på rätt sätt inom ramarna för aktörerna vilket skapar tillit för företaget. Målet med skogsbruket blir tydligare när ett visst antal krav ställs på skogsägaren vilket motiverar den till att sköta skogen på rätt sätt.

En liknande intervjustudie genomförd av Karlsson (2014) kollade på attityder till skogsligcertifiering. Den visade att synen på certifiering skiljer sig mellan privata skogsägare, skogsentreprenörer och skogsföretag. Där skogsföretagen menar att certifierade träprodukter ger tillgång till en större marknad, skogsentreprenörerna tycker det gav ordning i deras arbete, dock kommer det med en ekonomisk kostnad. Skogsägarna tycker att certifiering ger en större ekonomisk vinning.

6.1 Lönsamhet

Iwarsson Wide (2022) menar att många skogsbolag idag redan jobbar med hållbarhet på en nivå som går långt över de lagkrav som finns idag. Ett alternativ till att sätta högre krav på företag som redan arbetar aktivt med hållbarhet och miljöpåverkan, så kan det vara lika bra att försöka få med icke certifierade företag till att vara certifierade, och att styrmedel ska främja ett hållbart agerande av fler skogsägare. Idag kan certifiering upplevas som en begränsning för hur man får sköta sin skog och hur man skapar avkastning. Certifiering bör vara en drivkraft för att få bättre marknadsförutsättningar för verksamhet.

I en intervjustudie genomförd av Wallsten och Nordfjell (2014) ser många företag lönsamheten inom skogsindustrin som ett stort hinder, för det är lönsamheten som kan driva utvecklingen av industrin framåt. Certifiering ska vara ett sätt att utveckla företagets verksamhet, både miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Om lönsamheten minskar inom skogssektorn minskar även investeringsförmågan och viljan att vara certifierad.

Rådström och Thor (2014) skriver att cirka 0,75% av skogsindustrins totala omsättning läggs på forskning och utveckling, dessa insatser läggs i huvudsak på primärproduktion och miljöfrågor. De menar att mer av investeringarna behöver läggas framåt i värdekedjan mot industrierna. FoU insatserna är fragmenterade inom skogsnäringen vilket påverkar avkastningen negativt.

Värdekedjans utveckling Supply Chain Management är en viktig del i verksamheter som är uppdelade i olika affärsområden, vilket många skogsbolag är. Det är viktigt att kunna effektivisera värdekedjan för att industrier ska kunna få en effektiv försörjning av råvara, detta är en viktig aspekt för en verksamhetens företagsekonomiska lönsamhet (Rådström & Thor 2014). Vidare menar Rådström och Thor (2014) för att kunna utveckla värdekedjan behövs det gemensamma mål och samarbete mellan alla aktörer. För att vara certifierad måste varje del av värdekedjan vara certifierad för att kunna få en spårbarhet (PEFC, 2020).

6.2 Varumärke och Konkurrens

Genom certifiering kan skogsföretagen stärka sin konkurrenskraft på träråvarumarknaden eftersom certifierade produkter efterfrågas alltmer av konsumenter. Enligt flera av skogsbolagen som intervjuats ger certifieringen en konkurrensfördel och ett försprång i framtiden då certifieringskraven kan komma att ändras eller utvecklas. En trolig fördel är att de etablerade företagen som redan är certifierade kommer kunna ta del av en bredare marknad med fler och större potentiella kunder. Företag eller organisationer som är certifierade kommer lättare kunna anpassa sig till framtida utvecklade krav av certifiering medan företag som ej är certifierade kommer behöva gå en längre väg för att bli certifierade.

Certifiering är indirekt kopplat till ekonomi eftersom certifiering är ett sätt att marknadsföra sig, samt att stärka företagets varumärke, vilket indirekt leder till ökad konkurrenskraft mot kunder. Certifiering är också ett sätt att öka allmänhetens tolerans gentemot den verksamhet som skogsbolagen bedriver. Enligt en rapport skriven av Humble och Palmér (2016) är varumärke en viktig del av organisationernas eller företagets verksamhet och för att bygga upp associationer kring varumärket. Genom att associeras med kvalitet, innovation eller hållbarhet kan företaget få en konkurrensfördel, om andra liknande företag eller produkter inte håller samma standard. Keller och Aaker (1998) menar att företag som ses bry sig om hållbarhet signalerar att de inte bara har intresse av ekonomisk vinst, utan även allmänhetens livskvalitet, och skapar därigenom en trovärdighet och förtroende hos kunden. Vilket i längden skapar konkurrensfördelar på marknaden som kan öka den ekonomisk avkastningen.

Många av respondenter nämnde att skoglig certifiering är en kvalitetsstämpel vilket ger en konkurrensfördel. Respondenterna nämner även att certifiering är en viktig del av affärsplanen och att det är ett sätt att nå ut till en större marknad. Mycket av träråvaran som produceras av svenska skogsindustrin exporteras utomlands där det finns en efterfrågan av certifierat virke. Flera kunder har certifiering som krav för att en affär ska kunna genomföras. Certifiering ger därmed tillgång till en större marknad, som i sin tur kommer påverka företagets ekonomiska

lönsamhet. Boström (2002) skriver i sin rapport att FCS certifiering är en långsiktig strategi för att bredda marknaden för certifierade produkter och råvaror vilket fungerar bättre om fler aktörer är villiga att ansluta till certifieringen, som i sin tur skapar en breddad marknad.

6.3 Framtiden

Standarden kommer att förändras då det är i stadgarna att var femte år se över nuvarande standard och krav för att utveckla och uppdatera certifieringsstandarderna. Certifieringsorganisationerna kommer mest troligt inte att minska till antalet utan öka. Det finns en risk att våra certifieringssystem FSC och PEFC kan komma att bli irrelevanta om kraven från EU blir högre och implementeras i Sverige, till exempel om EU har krav på 50% avsättningar och certifieringarna kräver 5+5% avsättningar kommer våra svenska certifieringskrav bli irrelevanta.

Certifieringskraven kan tolkas olika mellan företagen vilket leder till en osäkerhet i vad som gäller. Enligt Janse et al. (2022) är nationella- och EU:s- regelverk otydliga och uppfattas som svårtolkade, där Skogsstyrelsen försöker klargöra de otydligheter som finns via domstolsprövningarna. Förhoppningen är att certifieringens krav och standarder kommer utvecklas och förenklas. Detta för att underlätta med det administrativa och för att göra certifieringsstandarderna och kraven mer lättolkade.

Vidare menar Janes et al. (2022) att EU i snabb takt utvecklar nya policys och skogsrelaterade initiativ över flera olika politiska områden. EU politiken försöker att i detalj definiera vad ett hållbart skogsbruk är, definitionen av hållbart skogsbruk kan idag tolkas utifrån många olika aspekter, där miljömässiga, sociala och ekonomiska värden ska tas hänsyn till. EU politiken utvecklar detaljerade strategier och lagförslag där styrningen går emot minskade avverkningsnivåer, mer kolsänkor och avverkat virke ska styras mot mer långlivade skogsprodukter och mindre trakthyggesbruk. Detta kan försvåra svenskt skogsbruk eftersom skogsbruket i Sverige är uppbyggt runt trakthyggesbruket, som en grundpelare i hur Sverige bedriver sitt skogsbruk.

Den svenska skogsbruksmodellen ifrågasätts av EU och vissa delar av den svenska skogsdebatten. Janse et.al (2022) skriver i sin rapport att den svenska modellen saknar förtroende. Vilket innebär risker för svensk skogspolitik och även skogsindustrins nuvarande affärsmodell ifrågasätts vilket kan leda till att svensk skogsindustri tappar konkurrenskraft globalt. Emellertid så finns det självförtroende inom industrin och dess konkurrenskraft (ibid). Det finns en risk att våra svenska certifieringssystem FSC och PEFC kan komma att bli irrelevanta om kraven från EU blir högre och implementeras i Sverige, till exempel om EU har krav på 50% avsättningar och certifieringarna kräver 5+5% avsättningar kommer våra svenska certifieringskrav bli irrelevanta.

6.4 Felkällor

Styrkor med en kvalitativ fallstudie passar när problemet som undersöks och analyseras har många olika aspekter och ska ge en så nyanserad bild av verkligheten som möjligt. Genom att göra en kvalitativ studie kan olika datainsamlingsmetoder jämföras för att styrka resultatet. Studiens resultat och analys bygger på subjektiva upplevelser och tankar som respondenterna har kring certifieringens ekonomiska lönsamhet.

I denna rapport ingick sex respondenter från olika typer av organisationer, större skogsbolag, skogsägarföreningar samt certifieringsorganisationerna FSC och PEFC. Fler respondenter skulle kunna ge en mer nyanserad bild. Genom att intervjua fler skulle vi förhoppningsvis hitta fler förklaringar till varför de tänker som de gör kring certifiering. Samt hur certifieringsorganisationerna tänker kring till exempel motivationen för företagen att vara certifierade. Eftersom avgränsningen för denna rapport var sådana valdes respondenterna ut strategiskt genom lämplighetsurval och inte slumpmässigt, detta för att respondenterna ska vara kunniga och insatta inom skoglig certifiering.

Våra förkunskaper är främst inom skogsskötsel och med en övergriplig bild över vad skogligcertifiering innebär, med knapphändig kunskap om det organisatoriska inom företag och hur certifiering sköts i praktiken. Detta kan påverka resultatet genom att vi inte kunde ställa relevanta följdfrågor i intervjuerna.

Frågorna som ställdes till respondenterna var breda, för att få utvecklade och innehållsrika svar. Dessa frågor kan även ha orsakat att svaren blev svävande och mindre konkreta än om frågorna var mindre övergripande. En svaghet med denna typ av studie är att den genererar stora mängder data, och detta kan vara tidskrävande att jobba igenom. Risken finns att gå miste om relevant data. En risk med en intervjustudie är att vi feltolkar svaren eller att respondenten inte uppfattar frågorna som de var menade. Eftersom certifiering är förknippat med varumärke och anses för företagen, finns det en risk att respondenterna gav tillrättalagda svar. Där vissa aspekter kanske utelämnades under intervjuerna. Risken för skensamband är låg då respondenternas bakgrunder skiljer sig.

Frågeställningen är begränsad och riktar in sig mot den skogliga certifieringens ekonomiska nytta men det finns även andra nyttor man kan ta hänsyn till som biologiska och sociala värden, som skulle kunna ge fler aspekter till varför man väljer att vara certifierad.

7 Slutsatser

I detta sista kapitel har som syfte att besvara forskningsfrågorna från kapitel ett, samt förklara arbetets relevans och förslag på vidare forskning.

Certifiering är en möjlighet för att kunna konkurrera med en större marknad, och för många kunder ses certifiering som direkt avgörande om det ska bli en affär. Anseende och varumärke har en betydande inverkan på företagens vilja att vara certifierade, det är ett sätt att visa att företaget tar ansvar, vilket på långsikt kan förbättra företagets ställning på en större marknad. Certifiering kan stärka ett företags anseende och varumärke som då ger en ökad konkurrenskraft och en större marknad, vilket ger en ekonomisk motivation till att vara certifierad.

Något som kan anses som ett hinder är det administrativa som tillkommer med certifiering vilket tar mycket tid och resurser. Den ökande administrationen kan också ses som motivation till att arbetet inom företag sköts på ett bra sätt, det ger företagen ett kvitto på att de gör det dem ska. Framtiden för våra svenska certifieringssystem verkar osäkert, många av företagen nämnde EU:s nya regleringar och strategier som kan påverka skogsbruket som Sverige bedriver idag. Företag som idag inte är certifierade kan komma att få det svårt att ställa om, ifall att krav från EU implanteras i Sverige. Det händer mycket i den svenska skogssektorn, med krav som kommer från många olika håll, både från den nationella skogspolitiken och EU.

Under arbetets gång har områden som kan undersökas vidare identifierats. Studier om hur certifieringen påverkar företagen ekonomisk i olika delar av värdekedjan, som är ett intressant dock utforskat område. Ytterligare ett intressant forskningsområde är hur certifieringen påverkar konkurrensen mellan olika företag inom svensk skogssektorn men även globalt, eftersom respondenter från olika företag och organisationer påpekat att certifieringen påverkar konkurrenskraften inom marknaden både globalt och nationellt.

Referenser

- Andersson, S. (2021). Ekonomisk jämförelse mellan certifierat och ocertifierat skogsbruk.
- Appelstrand, M. (2007). *Miljömålet i skogsbruket-styrning och frivillighet*. Lund: Media-Tryck.
- Boström, M. (2002). *Skogen märks – Hur svensk skogscertifiering kom till och dess konsekvenser*. Stockholm.
- Ekelund, H. & Hamilton, G. (2001). *Skogspolitisk historia*. (8A). skogsstyrelsen.
- Fejes, A. & Thornberg, R. *Handbok i kvalitativ analys*. 3. uppl. Stockholm: Liber.
- Frihet under ansvar* (2023). <https://www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/du-och-din-skog/frihet-under-ansvar/> [2023-03-27]
- FSC (2012). FSC Standard. FSC. <file:///C:/Users/lovis/Downloads/Referenser-et-al.-2012-FSC-standard-FSC-Principles-and-Criteria-for-Forest-Stewardship-FSC-standard-FSC-s-Principer-och-Kriterier.pdf> [2023-03-23]
- FSC (2020). FSC-standard för skogsbruk i Sverige. Forest Stewardship Council. [2023-04-12]
- FSC (2023). *Vår organisation*. Forest Stewardship Council. <https://se.fsc.org/se-sv/var-organisation> [2023-04-26]
- Humble, M. & Palmér, M. (2016). *Varumärkesbyggnad med begränsade resurser: en fallstudie av Jannelunds gård. Branding with limited resources a case study of Jannelunds Gård*. Sveriges lantbruksuniversitet.
- Innes, J.L. & Hickey, G.M. (2005). *Certification of Forestry Management and Wood Products*. Vancouver: University of British Columbia. [2023-04-24]
- Iwarsson Wide, M. (2022). *Nya värdekedjor från skogen*. Uppsala: Skogforsk.
- Jacobsen, D.I., Sandin, G. & Hellström, C. (2002). *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.
- Janse, G., Karlsson, S., Pettersson, J. & Ståhlberg (2022). *Omvärldsanalys 2021-22*. skogsstyrelsen.
- Karlsson, A. (2014). Attityder till certifieringssystemen FSC och PEFC i skogsbranschen. (2014:M16), 44
- Keller, K.L. & Aaker, D.A. (1998). The Impact of Corporate Marketing on a Company's Brand Extensions. *Corporate reputation review*, 1 (4), 356–378. <https://doi.org/10.1057/palgrave.crr.1540057>
- Kenton, W. (2022). *SWOT Analysis: How To With Table and Example*. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/s/swot.asp> [2023-03-28]
- Klingberg, G. & Hallberg, U. (2021). *Kvalitativa metoder*. 1:2. Lund: Studentlitteratur.
- M. Grant, R. (2001). *The Resource-Based Theory of Competitive Advantage: Implications for Strategy Formulation*. [2023-03-02]
- PEFC (2020). PEFC spårbarhetscertifiering. <https://cdn.pefc.org/pefc.se/media/2021-04/163e737e-171d-4ab8-b5d3-2cac69d3aa8b/3cff55cb-07dd-5c7e-90fe-17b0bb57eb16.pdf> [2023-04-13]
- PEFC (2023). *Vår historia*. <https://www.pefc.se/det-har-ar-pefc/om-svenska-pefc/var-historia?fbclid=IwAR2ePiUIVYQMGtFGjTyUHOnZ2Ztp8t6Y8GGuCfMZ0TLtS9yBeEMbGQi7tD4> [2023-04-26]
- Ramirez, I.C. (u.å.). Strategi för Sveriges nationella skogsprogram. 32
- Rådström, L. & Thor, M. (2014). *Skogsnäringens värdekedjor: definition, dagsläge och angelägna utvecklingsområden*. Stockholm: Kungl. Skogs- och lantbruksakademien. (Kungl. Skogs- och lantbruksakademiens tidskrift, 2014(153):1)
- Skogsindustrierna (2022). *Produktion och konsumtion - Skogsindustrierna*. <https://www.skogsindustrierna.se/om-skogsindustrin/branschstatistik/produktion-och-konsumtion/> [2023-04-26]
- Skogsstyrelsen (2019). Frivilliga avsättningar och certifierade areal 2019. https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/statistik/statistiska-meddelanden/sm-frivilliga-avsattningar-och-certifierad-areal-2019.pdf?fbclid=IwAR3DSXfpagAo3Dxkox_12VtQBwIxKO0hOfFyNDDCnoV5mrrJtnZHEB6daNU [2023-03-04]

- Skogsstyrelsen (2022). *EU-arbete*. <https://www.skogsstyrelsen.se/om-oss/internationellt-arbete/eu-arbete/> [2023-04-26]
- Sveaskog (u.å.). Våra samlade tjänster och erbjudanden. Sveaskog. <file:///C:/Users/lovis/Downloads/vara-samlade-tjanster-och-erbjudanden.pdf>
- Södra (u.å.). *Södras skogscertifiering*. file:///C:/Users/lovis/Downloads/Sodras_skogscertifiering.pdf
- Wallsten, J. & Nordfjell, T. (2014). *En intervjustudie om strategi och utmaningar vid utveckling av specialiserad drivningsteknik för skogsenergiskörd*. (31). Umeå.

Tack

Vi vill tacka de personer som deltog i vår studie, Henrik Von Stedingk och Beatrice Jansson från FSC, Jonathan Bjesse Hagström från Moelven, Nils Broman och Mikael Markström från Norra Skog, Christina Lundgren från PEFC, Johan Lindman från Stora Enso, Olof Johansson från Sveaskog. Som genom deras respons har möjliggjort vårt arbete.

Ett tack ska också gå ut till våra opponenter som kommit med god respons för att förbättra arbetet. Slutligen ett stort tack till vår handledare Anders Lindhagen och kursledare Cecilia Mark-Herbert.

Kandidatarbeten / Bachelor Thesis

Institutionen för skogsekonomi / Department of Forest Economics

1. Hallström, P. & Nylander, G. 2018. Ekonomisk analys av olika metoder att transportera flisad GROT från skogen till industrin via NLC Storuman. *An economic analysis of different methods of chipped logging residues transportation from the forest to the industry through NLC Storuman*
2. Boglind, G. & Gyllengahm, K. 2018. Lönsamhetsanalys av biomassa-fokuserad skötsel för contortatall – En ekonomisk analys av olika skötselstrategier. *Profitability analysis of biomass-focused management for lodgepole pine – An economic analysis of various silvicultural regimes*
3. Holfve, V. 2018. En analys av äganderätten och intrångsersättning. *An analysis of private ownership and compensation for intrusion*
4. Ekegren Hällgren, A. & Essebro, L. 2018. Lojalitet och engagemang för skogsägareföreningen i en ny tid – En fallstudie om medlemmar i Norra Skogsägarna. *Loyalty and engagement for forest association in a new time – A case study for members in Norra Skogsägarna*
5. Hermansson, E. & Strömvall Nyberg, T. 2019. Mot en ny framtid - en granskning av samarbeten och förbättringsmöjligheter mellan företag. *Towards a new future -a research of collaborations and improvements between companies*
6. Bertills, M. & Hilmersson, F. 2019. Gender equality in the forest sector will happen - but when? The understanding of competence and quota among board members in the forest sector - barriers or facilitators of an equal company board and organization. *Jämställdhet i skogssektorn kommer att hända- men när? Förståelsen av kompetens och kvotering bland styrelsemedlemmar i skogssektorn - barriärer eller hjälpmedel för en jämställd styrelse och organisation*
7. Billefält, B. & Olsson, M. 2019. Hållbarhet i arbetet - Fallstudie ur ett medarbetarperspektiv. *Corporate social responsibility at work - Case study from the employee perspective*
8. Söderlund, M. 2019. Hur kommuniceras klimatfördelarna med att bygga flerbostadshus i trä. *How is the climate benefits communicated by building multi-storage houses in wood*
9. Dahl, P. & Sparrevik, G. 2019. Skogslagstiftning för en ny tid - Avkastning för olika lagstiftningsscenario i Litauen. *Forest legislation for a new era -Rate of return for different legislation scenarios in Lithuania*
10. Johannesson, K. & Näslund, R. 2019. Biokol som produkt inom skogsbruket - En hållbar produkt med många fördelar. *Biochar as a product in forestry - A sustainable product with many benefits*

11. Nyström, A. & Nytell, A. 2020. Att mäta och jämföra hållbarhet – en fallstudie av tre svenska skogsbolag. *To measure and compare sustainability – a case study of three Swedish forest companies*
12. Ljudén, A. & Rubensson, N. 2020. Hur hanterar den svenska skogsbranschen Brexit? – En kvalitativ studie med fokus på svenska sågverksföretag. *How does the Swedish forest line of business handle Brexit? – A qualitative study with focus on Swedish sawmill companies*
13. Eriksson, P. 2020. Digitala skogsbruksplanen i den operativa verksamheten – En fallstudie på den digitala skogsplanens roll i den operativa verksamheten samt attityden gentemot verktyget. *Digital forestry plan in the operational activities – A case study based on the role of the digital forestry plan in the operational activities and the attitudes towards the tool*
14. Algotsson, J. 2020. Varumärkesbyggande säljstöd för virkesköpare i skogsbranschen – en fallstudie om Martinsons Skogshandbok. *Brand Building Sales Support for Purchasers in the Forest Branch – A Case Study about Martinsons's Skogshandbok*
15. Sjölund, A. & Tornberg, T. 2021. Mäklarens syn på flerbostadshus i trä – en jämförelse av mäklarroller. *Real estate agent views on wooden multistorey construction – a comparison of real estate roles*
16. Hernblom, C. & Häggberg, E. 2021. Privata enskilda markägares inställning till skogscertifiering – En intervjustudie om fördelar och nackdelar ur ett markägar-perspektiv. *Private individual forest owners' attitude to forest certification – An interview study about advantages and disadvantages from a landowner perspective*
17. Hurtig, A. & Åkersten, J. 2021. Värdering av bolagsmark – Företag och värderares syn på olika värderingsmetoder. *Valuation of company forest land – Companies and valuers opinion on different valuation methods*
18. Sköld, C. & Stenberg, M. 2021. Värdering av skogsbruksfastigheter – Hur skiljer sig värderingsprocessen mellan olika fastighetsmäklare? *Valuation of forest estates – How does the valuation process differ between different real estate agents?*
19. Löwenhielm, G. 2021. Alternativ användning av skogsmark vid Forssjöområdet – Ekonomiska konsekvenser vid olika skötselalternativ. *Alternative use of forestland within the Forssjö area – Economical consequences depending on forest management method*
20. Andersson, S. 2021. Ekonomisk jämförelse mellan certifierat och ocertifierat skogsbruk.

Comparison of profitability between certified and non-certified forestry in Sweden

21. Lindquist, A. 2022. Lärkens framtid I svensk förädlingsindustri – Råvaruförsörjning och efterfrågan. *The future of larch in the Swedish processing industry – Raw materials supply and demand.*
22. Person, E. 2022. Adhesives for the future – Differentiation of products in construction materials focusing on the case of wood-based panels. *Framtidens lim – Differentiering av produkter inom kategorin byggnadsmaterial med fokus på träskivor*
23. Bjelkered, E. & Bäckman, I. 2022. Lönsamhet i småskalig kraftvärmeproduktion – Alternativ användning av skogsbränsle. *Profitability in small scale cogeneration – alternative use of forest fuels*
24. Grele, E. Larrson, S. & Lindgren, J. 2022. Attitydstudie kring avsättningar och kolinlagring - Privata enskilda skogsägare. *Study of attitudes regarding provisions of forest and carbon storage - non-industrial private forest owners*
25. Granath, J. & Söderström, M. 2022. Hyggesfritt skogsbruk - Ekonomisk inverkan på skogsbruket
26. Andersson, L. & Nilsson, A. 2022. Fire insurance in Sweden from an individual owner's perspective – a cost benefit analysis. *Brandförsäkring utifrån en enskild privat skogsägares perspektiv – en kostnads-nyttanaly*
27. Sternö, A. & Tegnér, N. 2023. Att bryta barriärer: Marknadsföringsstrategier för att bredda deltagandet inom högre studier Breaking barriers: Marketing strategies for widening participation within higher education
28. Bäckman, C. & Granlund, V. 2023. Granbarkborrens inverkan på skogsfastigheters värdering. *Impact of spruce bark beetle on valuation of forest properties*